

apprijen

tot de markten toegelaten Iran. Daar komt bij dat door een zwakke economische ontwikkeling in China de vraagontwikkeling wat tegenvalt.

KRIMP

Op de lange termijn lijkt de vraagkant van deze gigantische markt op een structurele krimp af te stevenen. Auto's worden zuiniger of elektrisch, en plastic wordt steeds meer gerecycled of gemaakt van biologisch afbreekbaar materiaal.

Langetermijnvoorspellingen van het Internationaal Energie-Agentschap (IEA) wijzen daar nog niet op. Het IEA ziet de vraag naar olie uiteindelijk weer groeien. Over de korte termijn is de IEA wel somber. Het instituut voorspelt dat de oliemarkt tot eind 2016 onder druk blijft staan.

Overaanbod, zachte winters en tegenvallende economische groei in onder meer China, Rusland en Brazilië hebben een negatief effect op de olieprijs, schreef het IEA in zijn laatste rapport. In het derde kwartaal van 2015 was de vraag naar olie nog met 2,1 miljoen

olievaten per dag gegroeid. In het vierde kwartaal viel die groei terug tot 1 miljoen vaten per dag.

Het akkoord dat in 2015 werd bereikt over het atoomprogramma van Iran en het afbouwen van sancties tegen het land heeft gevolgen voor de olieproductie. De Iraanse olie-export kan hierdoor de komende jaren weer terug naar oude niveaus. Iran heeft de op drie na grootste oliereserve van de wereld en kan 3,6 miljoen vaten per dag produceren. Het productiequotum van de hele OPEC bedraagt nu zo'n 30 miljoen vaten ruwe olie per dag. In de jaren 70 produceerde Iran ruim 6 miljoen vaten per dag.

Verschillende westerse oliebedrijven staan te popelen om terug te keren naar Iran. Dat geldt voor de Amerikaanse dienstverleners aan de gas- en oliesector Halliburton en Schlumberger, maar ook voor Shell, BP en ExxonMobil. De Iraanse olie staat een herstel van de olieprijs in de weg.

LAGERE WINSTTAXATIES

Analisten kijken voor hun taxaties

van de winst per aandeel doorgaans niet veel verder dan drie à vier jaar. De dalende olieprijs én de dalende prijzen voor LNG (vloeibaar aardgas) zorgen daarom nu voor verlagingen van de taxaties en van de koersdoelen van de aandelen in deze sector.

Ze zaten er vorig jaar stevig naast, wat de olieprijs betreft. Aan het begin van dat jaar werd gemiddeld gerekend met 82 dollar per vat, in de werkelijkheid werd het 53,60 dollar, maar liefst 35 procent lager. Voor 2016 is op dit gebied nog geen verbetering te verwachten en de meeste banken komen nu met de voorspelling dat de oliemarkt in 2016 zeer volatiel zal zijn.

Voor heel 2016 wordt verwacht dat het aanbod van olie groter zal blijven dan de vraag. Pas in 2017 is er nieuw evenwicht te verwachten. Voor de LNG-markt is de situatie nog slechter. Analisten verwachten dat het overschot op deze markt in 2016 verder toeneemt, doordat de productiecapaciteit sterk groeit. In 2016 zal er maar liefst 12 procent meer LNG worden

SHELL ZET ALLE ZEILEN BIJ OM HET DIVIDEND OP PEIL TE HOUDEN

